

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

05
Butlletí
informatiu
2008

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

© Xavier Richer

Vetllada Ciutadana a Ginebra

experiència

Les Promocions Ciutadanes de Ginebra, festa de benvinguda a la majoria d'edat

La majoria d'edat representa una transició important per als joves que, de sobte, es converteixen en ciutadans responsables dels seus actes davant dels ulls de la societat i de la llei. Amb l'objectiu de sensibilitzar, preparar els joves per a aquesta responsabilitat i celebrar oficialment aquesta important etapa, l'Ajuntament de Ginebra, en col·laboració amb l'Associació de Municipis del cantó, organitza cada any una cerimònia dirigida a tots els joves que estan a punt de complir els 18 anys.

Ginebra, capital del cantó del mateix nom, és la segona ciutat suïssa després de Zuric i la primera de parla francesa. Compta amb una població de més de 185.000 habitants i de 450.000 al cantó.

La primera vegada que es va celebrar aquesta cerimònia de promoció va ser l'any 1942, amb la intenció de ressaltar, d'una manera solemne, l'entrada dels joves en la vida cívica. A partir de 1943, les noies també van ser convidades a una vetllada que, en un principi, es desenvolupava de manera paral·lela a la dels nois.

El 1999, la denominació inicial de "Promocions Cíviques" va ser substituïda per la de "**Promocions Ciutadanes**", terme més adequat per descriure, de manera especial, l'adquisició per part dels joves del seu estatut de ciutadà. L'any 2000 es produeix un altre canvi important: des d'aquesta moment, tots els joves que resideixen al cantó, suïssos i estrangers, són convidats a aquesta **Vetllada Ciutadana**. La ciutat de Ginebra es mostra d'aquesta manera com a "Ciutat del món, ciutat de pau" que vol acollir tots els joves sense discriminació.

La Vetllada Ciutadana constitueix una ocasió única per sensibilitzar els joves sobre els seus drets i deures ciutadans; a més, contribueix a la promoció del compromís cívic i al desenvolupament de l'esperit de ciutadania.

(continua a la pàg. 2)

"La ciutat de Ginebra celebra, des de 1942, l'entrada dels joves a la majoria d'edat i ho fa amb una vetllada que, a més de ser una festa informativa i lúdica, transmet la noció de responsabilitat individual i col·lectiva de respecte a les regles i deures que permeten la vida en comú"

editorial

D'acord amb la sol·licitud expressada per diferents ciutats associades, l'Associació Internacional de Ciutats Educadores ha iniciat, en fase experimental i en col·laboració amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, el seminari "**Ciutat Educadora i governança local**" amb l'objectiu principal d'aprofundir en la relació entre aquests dos conceptes i la seva aplicació en les diverses ciutats de l'AICE.

En aquest seminari es convida els responsables municipals, d'una banda, i diferents organitzacions de la societat civil, de l'altra, a descobrir i desenvolupar els vessants educatius dels seus programes o actuacions. Així mateix, es convida els participants a explorar formes racionals, realistes, diverses i útils de col·laboració transversal: entre els responsables municipals i entre aquests i diferents organitzacions de la societat civil.

Amb l'objectiu de poder adequar la proposta a diferents realitats, les ciutats que participen en aquesta fase pilot del seminari són quatre d'uropees i quatre de llatinoamericanes. (continua a la pàg. 3)

experiència

Les Promocions Ciutadanes de Ginebra, festa de benvinguda a la majoria d'edat

La cerimònia, dirigida pel Sr. Manuel Tornare, Conseller Administratiu i Alcalde de Ginebra, compta amb la presència d'un Conseller d'Estat a més d'un centenar de representants de les autoritats cantonals, municipals i judicials; està organitzada per la Delegació de Joventut del Departament de Cohesió Social, Joventut i Esports de la Ciutat de Ginebra i gaudeix, a més, de la col·laboració de l'Associació de Municipis de Ginebra.

Per atraure l'interès dels joves implicats, la cerimònia s'articula en tres parts: una d'oficial, presidida per l'Alcalde, en què els joves escolten un discurs d'un Conseller d'Estat.

Presentació oficial amb l'Alcalde

Joves compartint la vetllada

Una segona part, en què es fa una entrevista a una persona amb una trajectòria vital particularment significativa per a la comunitat, amb una experiència que pugui deixar empremta en els joves. Al llarg de diferents edicions, s'ha convidat, per exemple, la presidenta de l'Associació Afganistan Lliure, una supervivent d'un camp de concentració, una religiosa coneguda per les seves obres caritatives en diversos països, un supervivent d'Hiroshima amb motiu dels 60 anys del

lançament de la primera bomba atòmica o, en l'última edició, un dels primers ambientalistes suïssos.

Finalment, en la tercera part de la vetllada, es realitza un espectacle lúdic; per exemple, escenes còmiques que evoquen esdeveniments importants produïts a la ciutat o al cantó. Per acabar, els joves reben un llibre d'imatges de Ginebra, una guia amb adreces útils, tant a nivell professional com per a la vida quotidiana, i un abonament de compra que els permet escollir un DVD, un llibre, etc. Amb això, se'ls vol recordar que, a partir d'aquest moment, participen de manera compromesa i responsable en el principi de cohesió social.

En l'última edició, celebrada el gener de 2008, van participar-hi més de 1.100 persones, entre les quals 900 joves, la qual cosa mostra la gran acollida d'una iniciativa que fa més de 65 anys que es desenvolupa i que fomenta el compromís dels joves amb els ideals democràtics i de ciutadania, així com la vida en comú.

A la pàgina www.edcities.org es pot trobar informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Ajuntament de Ginebra,
Delegació de Joventut

contacte: Sr. Claudio Deuel
e-mail: claudio-deuel@ville-ge.ch

xarxa de ciutats

★ La ciutat de Changwon (República de Corea) està organitzant el seminari **"El dret a aprendre, la construcció de ciutadania, la ciutat com a agent de cohesió social"**, que tindrà lloc els dies 26 i 27 de setembre.

Changwon, que forma part del Comitè Executiu des de l'abril passat, ha ideat aquest seminari amb l'objectiu de fomentar el creixement, l'enfortiment i la difusió de l'AICE en la regió d'Àsia-Pacífic. Per a això, s'ha convidat diverses ciutats asiàtiques, el secretariat i diferents ciutats de l'AICE.

El seminari combinarà conferències plenàries i grups de treball que s'organitzaran al voltant de:

El dret a aprendre: s'aprofundirà en la qüestió de com fomentar el dret a aprendre de totes les persones, a través de la reorganització de l'estructura i dels entorns socioculturals de la ciutat, per ampliar les oportunitats d'aprenentatge i promoure la participació activa de les persones en aquest procés en les diferents modalitats d'educació (formal, no formal o informal).

La construcció de ciutadania: s'abordarà com promoure la participació ciutadana per aprofundir en la construcció col·lectiva de la ciutat com a espai democràtic.

La ciutat com a agent de cohesió social: s'aprofundirà sobre la necessitat d'aprendre

a viure junts, d'interactuar amb els altres respectant els seus interessos i valors, i de passar d'una orientació centrada en interessos individuals a una altra basada en objectius comuns i en la justícia social.

Aquest seminari també possibilitarà als participants conèixer les polítiques i les experiències educadores de Changwon, ja que s'organitza en el marc del "Festival d'Aprenentatge" que celebra cada any la ciutat.

entrevista

Marta Vincenzi

Alcaldessa de Gènova, Itàlia

Quins han estat els canvis polítics i socials més destacables del procés "Gènova, ciutat educadora"?

Aquest desafiament, ple de riscos i oportunitats, no es pot aconseguir en solitari: en aquest procés concorren, sobre el mateix nivell d'importància, altres institucions, associacions, organitzacions, escoles, universitats, empreses, fundacions, bancs i la ciutadania en general. Aquesta representació d'una participació àmplia -tan utòpica com es vulgui, però ineludible- conté totes les preguntes dirigides a configurar la governança necessària per a la construcció col·lectiva del futur de la ciutat, valor ideal i sòlid que conté la Carta pel que fa al projecte educatiu de ciutat.

En què consisteix el Pacte d'Eugènia i quin n'és el balanç?

És un procés que ha intentat promoure la ciutadania activa per part dels ciutadans i de les organitzacions socials; la coordinació interinstitucional; l'ampliació de l'esfera pública a través de la difusió, la descentralització del poder institucional i la inclusió social, així com l'activació de recursos i sinergies dirigides a un desenvolupament de la ciutat vinculat al creixement cultural de les persones. No ha imposat obligacions als signants; no ha interferit respecte de la legitimitat de les decisions educatives fetes fora dels límits del pacte; no s'ha volgut configurar com una forma d'accés privilegiat als recursos públics. Ha assolit un nivell acceptable d'autoorganització i s'ha dotat de regles pròpies de funcionament, fins a arribar a ser subscript formalment per gairebé 400 ciutadans. Al llarg de cinc anys de treball, s'han convocat diferents assemblees, reunions de coordinació i trobades de les taules temàtiques, i s'ha elaborat un notable volum de documentació.

Quins canvis s'han produït en el govern

municipal a fi d'impulsar la participació ciutadana?

Estem duent a terme iniciatives per escoltar i dialogar amb els ciutadans a través de l'organització de trobades amb comitès o amb particulars, amb la col·laboració d'una oficina destinada a aquesta finalitat, "Diàleg amb els ciutadans i Dissabtes de l'Alcalde", que s'ocupa d'acollir les instàncies presentades per dirigir-les a les conselleries i a les dependències competents, seguir el seu recorregut administratiu i proporcionar als ciutadans un feedback. Aquesta recerca de modalitats i iniciatives concretes de participació ciutadana, en les diferents fases de govern de la ciutat, es fonamenta en una reforma que tendeix a la descentralització màxima i en una idea sòlida de la dimensió de ciutat metropolitana com a lloc de redefinició dels projectes de futur de la ciutat, des de la millora de qualitat dels serveis al ciutadà fins a la construcció contínua d'un sentit de pertinença.

Què significa per a Gènova formar part de l'AICE?

La participació en aquesta xarxa afavoreix la visibilitat de Gènova en el món, augmenta el potencial de coneixement i diàleg sobre el curs dels esdeveniments internacionals i constitueix una important ocasió formativa per a administradors i funcionaris.

Quina utilitat té l'existència d'una oficina de Ciutat Educadora en l'organigrama de l'Ajuntament?

La finalitat principal és poder garantir un espai de promoció i agilitació destinat a la realització de la major part de les polítiques públiques que avui es caracteritzen per la transversalitat de les intervencions, per les capacitats de coordinació interinstitucional i intrainstitucional i per la metodologia cooperativa, tant entre les dependències municipals com cap a l'exterior.

Quins reptes es planteja Gènova com a Ciutat Educadora de cara al futur?

Tenim la necessitat i l'oportunitat de reactualitzar el nostre recorregut de Ciutat Educadora partint de dos aspectes. El primer es refereix als continguts, i el segon, al mètode. Els interrogants plantejats no han esgotat la seva força ni el seu significat: "quines són les polítiques socials i d'inclusió?, com s'han d'afrontar les grans transformacions urbanes i socials?, què significa obrir-se a la participació ciutadana?".

Totes són preguntes plenament vigents. Ens trobem en la situació d'haver de reformular

editorial

En cada una d'aquestes ciutats, el seminari es desenvolupa en tres sessions: les dues primeres seran en forma de taller, i la tercera serà una valoració del treball efectuat.

En el primer taller participen responsables de la direcció de serveis, departaments, agències o empreses municipals amb el propòsit de fer aflorar els factors educatius implícits en les diferents polítiques, iniciatives i actuacions, així com d'impulsar la col·laboració entre departaments de l'Ajuntament.

En el segon taller, es convida diversos col·lectius ciutadans amb la intenció de fomentar el treball en xarxa, tant entre ells com amb el govern local.

L'objectiu de la tercera sessió, en la què intervenen l'equip d'experts de l'AICE, format pel Sr. Joan Manuel del Pozo i el Sr. Josep Centelles, i els responsables de la municipalitat, és fer una avaluació de les sessions anteriors i proposar un nombre reduït d'accions que s'han d'impulsar o executar a curt termini pel govern municipal, en el marc de la Carta de Ciutats Educadores.

En el seminari final es preveu una sessió addicional en què s'avaluaran els continguts i la metodologia del seminari pilot, així com els resultats obtinguts. Les consideracions derivades de l'avaluació constituïran una informació imprescindible per a una posterior etapa d'aquest tipus de formació. En aquesta sessió, participaran totes les ciutats del grup pilot, tot i que també estarà oberta a l'assistència d'altres ciutats.

Secretariat de l'AICE

c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax. +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

les respostes, que a penes havíem esbossat, perquè ja estan superades per canvis legislatius, per l'activitat dels agents socials, per l'augment de l'atomització dels vincles socials, per la contínua disminució dels recursos, per l'avenç de les noves tecnologies...

En relació amb la metodologia, ens sembla inajornable el tema, tan valorat en aquests últims anys pel recorregut genovès, de l'anàlisi i la localització dels recursos ciutadans per a la realització d'un projecte específic de ciutat, entenen per "recursos" l'esforç dirigit a l'obtenció de la implicació, la més alta possible, de la ciutadania en el seu futur.

Per a més informació: www.edcities.org

experiència

Sabadell estimula la corresponsabilitat ciutadana en la salut

Tenint en compte que la salut és un dels aspectes més importants de la qualitat de vida de les persones, el foment de les condicions de vida saludables i el bon funcionament dels serveis públics sanitaris són, igualment, d'una gran importància per a la població en general.

L'Ajuntament de Sabadell, ciutat de prop de 200.000 habitants, situada a uns 20 km al nord-oest de Barcelona, va crear el Consell Municipal de la Salut l'any 2000 amb l'objectiu de millorar les polítiques sanitàries de la ciutat i la qualitat de vida dels seus ciutadans. Això es fa a partir d'una perspectiva participativa que té en compte les necessitats de la població i la visió dels diferents actors socials en la presa de decisions i la planificació de les polítiques de salut del municipi.

En la fase inicial del projecte participatiu, el consistori va obrir un debat per definir els estatuts i els mecanismes d'acció i participació del Consell. Una vegada definida la metodologia de treball, van començar les reunions ordinàries que, des de llavors, es fan tres o quatre vegades l'any.

En el Consell hi participen: el Servei de Salut Municipal, representants del govern autonòmic, de l'atenció primària, dels serveis hospitalaris, associacions de veïns, sindicats, partits polítics i representants dels districtes de la ciutat. Així mateix cal destacar la presència de

representants de les principals associacions i entitats de malalts o de familiars de malalts, que poden incidir de manera directa en els serveis sanitaris que reben. Amb això, s'involucren tots els actors socials que intervenen, d'una manera o una altra, en l'àrea de salut.

Tots els actors intercanvien coneixements i informacions i fan possible el disseny i la posada en marxa de polítiques i iniciatives en l'àmbit de la salut, adaptades a les necessitats reals de la població. A més, incloure la ciutadania en la presa de decisions afavoreix la legitimitat dels programes impartits per les administracions, així com la corresponsabilitat dels mateixos ciutadans en el foment de la salut.

Un dels primers resultats de la dinàmica de reunions del Consell de salut va ser la creació de diferents comissions de treball, entre les quals destaca el Grup de Treball de Salut Mental, constituït l'any 2001. Aquest grup, entre altres

Reunió del Consell

"La ciutadania, els col·lectius socials i les institucions de Sabadell s'impliquen en la millora de la salut i la qualitat de vida de la seva ciutat mitjançant la seva participació en el Consell Municipal de la Salut"

iniciatives, ha promogut la redacció d'un protocol d'actuació en urgències psiquiàtiques.

En el Consell de Salut s'hi discuteix sobre els recursos sanitaris, s'hi fa el seguiment del pla sanitari de la ciutat i també s'hi presenten les dades derivades de les enquestes poblacionals o de les anàlisis de mortalitat que permeten tenir dades objectives sobre "l'estat de salut" dels Sabadellencs.

El Consell també ha intervingut en la proposta del Pla Municipal contra les Drogodependències i s'hi han presentat projectes de salut comunitària com ara el "Projecte Europeu Contra la Depressió" que a Sabadell ha estat liderat pel Parc Taulí, i ha tingut com a objectiu sensibilitzar i afavorir la detecció precoç de la depressió o el "Pla de Barris" per evitar la degradació i millorar la qualitat de vida dels barris de la ciutat.

L'experiència acumulada al llarg de 8 anys de treball ha afavorit la coordinació entre entitats, institucions i l'Ajuntament, i ha permès detectar àrees no cobertes i la posada en marxa de plans específics. El repte que es planteja per a un futur immediat és incrementar la implicació de la ciutadania en la responsabilitat individual i col·lectiva en els temes relacionats amb la salut.

A la pàgina www.edcities.org es pot trobar informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Ajuntament de Sabadell, Servei de Salut contacte: Sra. Teresa Corbella e-mail: tcorbella@ajsabadell.cat

saps que...

★ El 26 de juny Santarém ha acollit una trobada de la xarxa portuguesa de l'AICE amb el tema "La delegació de competències als municipis".

★ Durant els mesos de juny i juliol s'ha fet a Rosario, Quito i Medellín el seminari pilot de formació "Ciutat Educadora i Governança Local".

★ Guadalajara convida totes les ciutats de l'AICE a debatre sobre el tema de l'XI Congrés "Esport, polítiques públiques i ciutadania", a través del bloc:

<http://xiaice.guadalajara.gob.mx>

1. L'Ajuntament de Palmela (Portugal) impulsa la formació de persones adultes del municipi a través d'un sistema de **Reconeixement, Validació i Certificació de Competències** adquirides al llarg de la vida. Tècnics especialitzats atorguen les certificacions d'educació bàsica o secundària o bé assessoren les persones en el seu itinerari formatiu.

04 Ciutats Educadores

les veus de la ciutat

2. El **Segell Diversitat** és una iniciativa del Departament de Treball de l'Ajuntament de São Paulo (Brasil) per reconèixer i valorar l'esforç d'empreses i organitzacions en la promoció de la diversitat cultural i de gènere, així com en l'equiparació de les condicions laborals dels seus treballadors.

3. León Posa't les Piles és un programa d'aquest ajuntament mexicà creat per a la recollida i el reciclatge de piles, per tal de reduir la contaminació que comporta una mala gestió d'aquest residu. Gràcies a una campanya de sensibilització s'han tractat des del 2007 més de 12.000 tones de piles.

